

GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN HOÀN THIỆN KỸ NĂNG MỀM CHO SINH VIÊN KHOA QUẢN LÝ KINH DOANH TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP HÀ NỘI

SOFT SKILLS DEVELOPMENT SOLUTIONS FOR STUDENTS OF FACULTY OF BUSINESS MANAGEMENT AT HANOI UNIVERSITY OF INDUSTRY

Đặng Ngọc Châm¹, Nguyễn Thị Cam¹,
Vũ Thị Phương Thảo^{2,*}

TÓM TẮT

Nghiên cứu này được thực hiện trong phạm vi khoa Quản lý kinh doanh trường Đại học Công nghiệp Hà Nội, áp dụng phương pháp nghiên cứu định tính và định lượng để đánh giá kỹ năng mềm của sinh viên khoa Quản lý Kinh doanh. Kết quả khảo sát ngẫu nhiên 150 sinh viên năm thứ ba và thứ tư. Thông qua bảng hỏi và tiến hành phỏng vấn sâu đã cho thấy thực trạng kỹ năng mềm của sinh viên, nguyên nhân tác động đến kỹ năng mềm, từ đó đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao kỹ năng mềm cho sinh viên, giúp sinh viên rèn luyện và hoàn thiện kỹ năng mềm.

Từ khóa: Kỹ năng mềm, thực trạng, nguyên nhân tác động, giải pháp.

ABSTRACT

This study was carried out within the Faculty of Business Management, Hanoi University of Industry, applying qualitative and quantitative research methods to assess soft skills of students of the Faculty of Business Management. Results of a random survey of 150 third and fourth year students. Through questionnaires and conducting in-depth interviews, it was found that the current status of students' soft skills, the causes affecting soft skills, thereby proposing some solutions to improve soft skills for students, helping to improve students' soft skills. Students practice and perfect soft skills.

Keywords: Soft skills, current situation, causes and effects, solutions.

¹Lớp ĐH Marketing 01 - K14, Khoa Quản lý Kinh doanh, Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội

²Khoa Quản lý Kinh doanh, Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội

*Email: vuthiphuongthao.dhcn.hn@gmail.com

1. MỞ ĐẦU

Đề án nâng cao chất lượng giáo dục đại học giai đoạn 2019-2025 ban hành nhằm tạo sự chuyển biến mạnh mẽ, thực chất về chất lượng đào tạo, nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ với mục tiêu cụ thể đến năm 2025, chất lượng sinh viên tốt nghiệp là 100% đạt chuẩn đầu ra kể cả trình độ ngoại ngữ, tin học, kỹ năng mềm để sẵn sàng tham gia vào thị trường lao động.

Vi vậy, nhóm tác giả tiến hành nghiên cứu giải pháp phát triển hoàn thiện kỹ năng mềm cho sinh viên khoa

Quản lý kinh doanh, trường Đại học Công nghiệp Hà Nội. Qua đó nêu rõ thực trạng kỹ năng mềm của sinh viên và giải pháp phát triển hoàn thiện kỹ năng mềm để sau khi rời ghế nhà trường sinh viên khoa Quản lý kinh doanh được trang bị đầy đủ các kỹ năng đáp ứng yêu cầu của nhà tuyển dụng.

2. CƠ SỞ LÝ LUẬN

2.1. Khái quát kỹ năng

Kỹ năng là khả năng hay năng lực của con người trong việc vận dụng kiến thức để thực hiện một nhiệm vụ nghề nghiệp mang tính kỹ thuật, giải quyết vấn đề tổ chức, quản lý và giao tiếp hay tình huống phát sinh nào đó trong cuộc sống. Kỹ năng mềm (Soft Skills kỹ năng tương tác với con người) là những kỹ năng mà chúng ta dùng để tương tác với người khác trong xã hội. Ví dụ như: kỹ năng giao tiếp, kỹ năng quản lý, kỹ năng làm việc nhóm. Song chúng chưa đủ để biến chúng ta thành người có trí tuệ tuyệt vời, nó chỉ hỗ trợ chúng ta có thể tương tác (giao tiếp) tốt với người khác, hay ảnh hưởng lên người khác, và có thể giúp chúng ta có được sự giúp đỡ từ người khác.

2.2. Những kỹ năng cần thiết đối với sinh viên khoa Quản lý kinh doanh trường Đại học Công nghiệp Hà Nội

Trên cơ sở kết quả các nghiên cứu đã có liên quan đến kỹ năng mềm và kết hợp với các câu hỏi khảo sát để đánh giá nhận thức của sinh viên về tầm quan trọng và mức độ tích lũy các kỹ năng nghề nghiệp tương ứng. Nhóm tác giả đưa ra các kỹ năng mềm cần thiết đối với sinh viên Quản lý kinh doanh:

- Kỹ năng đọc hiểu và tìm tài liệu
- Kỹ năng làm việc nhóm
- Kỹ năng lắng nghe
- Kỹ năng thuyết trình
- Kỹ năng quản lý cảm xúc
- Kỹ năng quản lý thời gian
- kỹ năng phản biện
- Kỹ năng tư duy sáng tạo

- Kỹ năng tập trung
- Kỹ năng học và tự học
- Kỹ năng giải quyết vấn đề
- Kỹ năng linh hoạt
- Kỹ năng lập kế hoạch và tổ chức công việc
- Kỹ năng đàm phán
- Kỹ năng quản lý tài chính

3. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

3.1. Phương pháp nghiên cứu định tính

Thông qua việc nghiên cứu tổng quan các tài liệu, công trình nghiên cứu, số liệu, tình huống nghiên cứu có liên quan đến đề tài để khám phá kiến thức, tìm hiểu cơ sở lý luận và xây dựng mô hình nghiên cứu.

Sử dụng phương pháp chuyên gia (phỏng vấn sâu với dàn bài soạn sẵn) để khai thác các nội dung xung quanh vấn đề nghiên cứu. Phương pháp nghiên cứu định tính được thực hiện qua việc phỏng vấn thầy cô giáo giảng dạy tại khoa Quản lý kinh doanh, sinh viên năm 3, 4 đang theo học tại đây về kỹ năng mềm của sinh viên khoa Quản lý kinh doanh trường Đại học Công nghiệp Hà Nội.

3.2. Nghiên cứu định lượng

Trong phạm vi nghiên cứu, nhóm tác giả thực hiện việc điều tra khảo sát bằng bảng hỏi nhằm thu thập dữ liệu về kỹ năng mềm của sinh viên khoa Quản lý kinh doanh trường Đại học Công nghiệp Hà Nội.

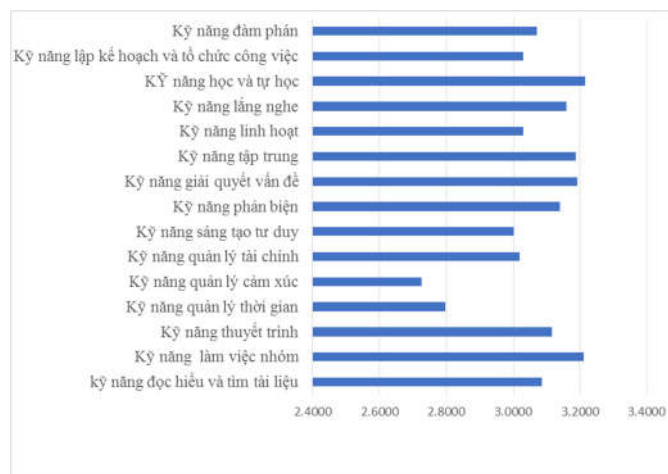
Bảng hỏi chính thức bao gồm các phần: (i) Thông tin chung về trình độ học vấn; (ii) Đánh giá thực trạng năng lực, phẩm chất của sinh viên khoa Quản lý kinh doanh trường Đại học Công nghiệp Hà Nội với 2 góc độ là: Tầm quan trọng và thực trạng kỹ năng mềm theo thang đo Likert 5 mức độ để đánh giá về kỹ năng mềm của sinh viên khoa Quản lý kinh doanh của trường Đại học Công nghiệp Hà Nội.

Về tầm quan trọng: 1- Rất không quan trọng, 2- Không quan trọng, 3- Bình thường, 4- Quan trọng, 5- Rất quan trọng.

Đối tượng khảo sát: Sử dụng phương pháp đánh giá đa chiều để nhằm đem lại kết quả có độ tin cậy cao hơn cho nên đối tượng được khảo sát bao gồm: Đối tượng 1: Bản thân sinh viên khoa Quản lý kinh doanh trường Đại học Công nghiệp Hà Nội; Đối tượng 2: Đối tượng liên quan đến trực tiếp sinh viên khoa Quản lý kinh doanh đó là thầy cô giáo bộ môn của khoa Quản lý kinh doanh.

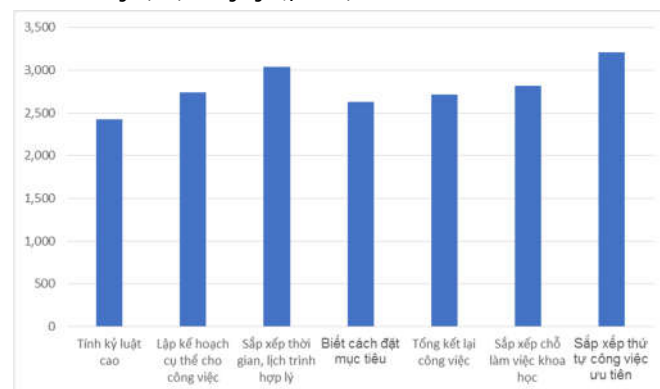
4. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

Sự nhìn nhận, đánh giá của sinh viên khoa Quản lý kinh doanh, trường Đại học Công nghiệp Hà Nội về những kỹ năng cần thiết trong thời gian học đại học. Hầu hết sinh viên có cái nhìn rất đúng về những kỹ năng mềm cần thiết trong thời gian học đại học. Những kỹ năng mềm được các bạn sinh viên coi trọng nhất trong thời gian học đại học đó là kỹ năng học và tự học, kỹ năng giải quyết vấn đề, kỹ năng tập trung. Kỹ năng quản lý thời gian và kỹ năng quản lý cảm xúc có điểm đánh giá trung bình thấp nhất.

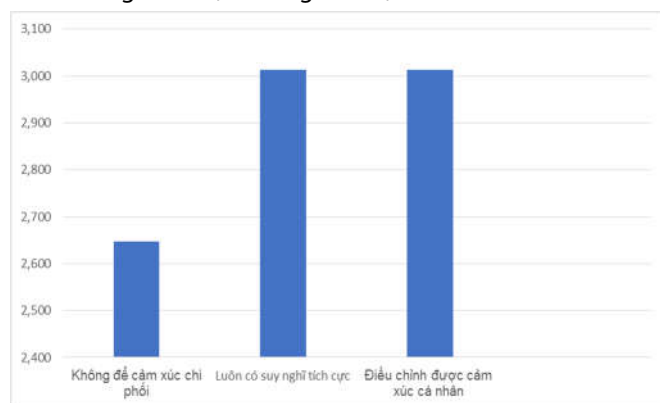
Nguồn: nhóm tác giả

Hình 1. Kết quả tự đánh giá về kỹ năng mềm của sinh viên khoa Quản lý Kinh doanh, trường Đại học Công nghiệp Hà Nội

Hình 2. Số liệu khảo sát các tiêu chí đánh giá kỹ năng quản lý thời gian của sinh viên khoa Quản lý Kinh doanh, trường Đại học Công nghiệp Hà Nội

Tiêu chí đánh giá về tinh kỷ luật cao của sinh viên có điểm đánh giá trung bình thấp nhất trong các tiêu chí, mức điểm trung bình: 2,427 ứng với 48,54%.

Hình 3. Số liệu khảo sát các tiêu chí đánh giá kỹ năng quản lý cảm xúc của sinh viên khoa Quản lý Kinh doanh, trường Đại học Công nghiệp Hà Nội

Tiêu chí đánh giá về khả năng điều chỉnh cảm xúc cá nhân trong mọi hoàn cảnh của sinh viên khoa Quản lý kinh doanh có điểm đánh giá trung bình thấp nhất: 2,52 ứng với 50,40%. Tiêu chí không để cảm xúc chi phối có điểm đánh giá trung bình: 2,647 ứng với 52,94%. Tiêu chí đánh giá

luôn có suy nghĩ tích cực chênh lệch nhiều so với 2 tiêu chí còn lại khi đạt mức điểm trung bình 3,013 ứng với 60,26%.

Nguyên nhân chủ quan:

- Nhận thức của sinh viên về kỹ năng mềm chưa tốt. Môi trường học tập, giáo dục đào tạo của nhà trường cho phép sinh viên rèn luyện, phát triển kỹ năng mềm, nhưng sinh viên không biết nắm bắt, không nhận thức được đó là môi trường thuận lợi cho mình.

- Sinh viên sắp xếp quỹ thời gian chưa hợp lý. Việc phân bổ thời gian không đồng đều xảy ra ở phần lớn bộ phận sinh viên. Cân bằng giữa đi học, đi làm và những vấn đề khác trong đời sống. Không phân bổ quỹ thời gian hợp lý dẫn tới tình trạng đi học muộn, nộp bài muộn, chậm deadline thậm chí là nghỉ học, bỏ học giữa chừng.

- Ý thức rèn luyện kỹ năng mềm của sinh viên chưa cao. Sinh viên biết được vai trò của kỹ năng mềm, nhưng số ít trong đó có ý thức thực sự mong muốn rèn luyện kỹ năng mềm của bản thân mình.

- Tâm lý sinh viên không hoàn toàn tốt. Tình trạng rối loạn tâm lý, trầm cảm xảy ra ở một bộ phận sinh viên.

Nguyên nhân khách quan:

- Cán sự lớp chưa chủ động, lỏng ghép các hoạt động, phong trào đời sống xã hội vào với lớp.

- Giảng viên chưa lồng ghép được hoàn toàn các bài học kỹ năng mềm vào bài giảng trên lớp.

- Khoa QLKD chưa thực sự nghiêm khắc với sinh viên trong việc đào tạo kỹ năng mềm. Điển hình như các hoạt động tổ chức cho sinh viên tham gia, các buổi Workshop tọa đàm mời học giả về chia sẻ kinh nghiệm.

- Tại trường, chưa có nhiều các buổi thực tế, giao lưu với doanh nghiệp

5. ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP

5.1. Đối với sinh viên khoa QLKD

Cần tìm hiểu về kỹ năng mềm thông qua hoạt động tuyên truyền trên website của Nhà trường, các kênh thông tin khác như fanpage kỹ năng mềm, bản tin của Đoàn trường, các trang mạng xã hội tin cậy.

Tích cực làm bài tập nhóm, học nhóm chung với các bạn trong lớp, tăng kỹ năng rèn luyện cảm xúc của sinh viên.

Tích cực rèn luyện, bổ sung, hoàn thiện những kỹ năng cần thiết cho mình.

Tự rèn luyện cho mình tích kỷ luật, nghiêm khắc với bản thân. Hoàn thành các đề mục, mục tiêu đưa ra.

Tự nhận thức các thiếu hụt về kỹ năng mềm của bản thân. Xây dựng hình thức và phương pháp rèn luyện học tập một cách khoa học, phù hợp với điều kiện của bản thân.

Chủ động xây dựng một kế hoạch học hỏi, rèn luyện kỹ năng mềm cho bản thân.

Tìm việc làm thêm phù hợp với ngành nghề là một lợi thế để rèn luyện kỹ năng mềm.

5.2. Đối với chính sách đào tạo của nhà trường, khoa

Tăng cường không gian xanh tại trường học. Tiếp xúc nhiều với không gian xanh có lợi cho sức khỏe, tâm lý của sinh viên. Cải thiện sức khỏe tốt, giảm thiểu trầm cảm, stress, ... Mang tới tinh thần tốt cho học tập, rèn luyện.

Áp dụng liệu pháp tình bạn, liệu pháp tâm lý cho sinh viên, thúc đẩy khả năng phát triển, cùng rèn luyện, học tập.

Phòng y tế của nhà trường nên bổ sung chuyên gia tư vấn, đánh giá và nghiên cứu các hành vi, thái độ, cảm xúc của sinh viên. Từ đó đưa ra biện pháp hữu hiệu về mặt tâm lý, giải quyết những vấn đề trong trường học.

Tạo cho sinh viên cảm giác an toàn, được bảo vệ, được tôn trọng, được yêu thương ngay tại môi trường học đường.

Nhà trường cần đặt mục tiêu về kỹ năng mềm cho sinh viên như một tiêu chí song song cùng với các tiêu chí về kỹ năng chuyên môn, xem kỹ năng mềm như một trong những tiêu chí đánh giá sinh viên.

Trang bị phòng học chuyên môn cho học phần kỹ năng mềm với đầy đủ các trang thiết bị cần thiết cho module kỹ năng mềm.

Thành lập câu lạc bộ kỹ năng mềm nhà trường, tăng cường tuyên truyền các kỹ năng mềm trên website Trường, fanpage kỹ năng mềm, treo hoặc dán pano, áp phích tuyên truyền.

Khoa Quản lý kinh doanh cần tiếp tục hoàn thiện chương trình và đổi mới hình thức, phương pháp đào tạo hướng tới việc lồng ghép kỹ năng mềm vào hoạt động học tập như tiếp tục mở rộng, áp dụng phương pháp học Blended learning đối với các môn học,

Các giải pháp khác

Nhà trường cũng nên chú trọng giảng dạy kỹ năng giao tiếp cho sinh viên tất cả các Khoa (chứ không chỉ ở một số Khoa như hiện nay) và giảng dạy về giao tiếp không chỉ bằng những kiến thức lý thuyết khô cứng mà phải để sinh viên thực hành bằng chính các tình huống trong thực tế hay các tình huống trên lớp, diễn kịch, sắm vai,...

Nhà trường có thể kết hợp với các công ty cho sinh viên tham quan thực tế, mở các buổi đào tạo kỹ năng mềm kết hợp.

Nhà trường tổ chức các ngày hội việc làm, các buổi gặp gỡ giao lưu giữa sinh viên và doanh nghiệp để nhà trường, sinh viên nắm bắt được nhu cầu ngày càng cao của thị trường lao động.

Nên trao đổi thường xuyên tài liệu tham khảo, sách, báo, băng hình,... để cập nhật thông tin và phân tích thông tin; biết tiếp cận và tận dụng các công nghệ mới để học tập; tránh bệnh tự ti, ỷ lại, tâm lý dễ thỏa mãn.

Nhà trường cần tăng cường quan tâm liên kết với các doanh nghiệp, nhà tuyển dụng để đề xuất giải pháp, góp ý cho chương trình đào tạo của nhà trường cả về kiến thức chuyên môn lẫn kỹ năng mềm

Xây dựng để có các thông tin phản hồi về khả năng vận dụng kỹ năng mềm của người lao động cho các công trình nghiên cứu về chất lượng đào tạo của nhà trường thông qua khảo sát các doanh nghiệp.

Cần có sự quan tâm, ủng hộ tới từ phía gia đình của sinh viên.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. S. Mangala Ethaiya Rani, 2010. *Need and Importance of soft skills in students*. Journal of Literature, Culture And Media Studies.
- [2]. González D., et al, 1997. *Human Resource and Skills Development Canada – HRSDC*.
- [3]. Patricia A.Hecker, 1997. *Successful Consulting Engineering: a Lifetime of Learning*.
- [4]. Sharayu Potnis, 2013. *Importance of soft skills in students life*.
- [5]. Bernd School, 2008. *The Importance of soft skills: Education beyond academic knowledge*. Journal of Language and Communication.
- [6]. Lê Trọng Hậu và cộng sự, 2014. *Một số giải pháp nâng cao hiệu quả đào tạo kỹ năng mềm cho sinh viên Đại học Cần Thơ*.
- [7]. Lê Ngọc Vân và cộng sự, 2016. *Giải pháp nâng cao năng lực giao tiếp của sinh viên trường Đại học Kinh tế Công nghiệp Long An*.
- [8]. Lê Thị Thùy, 2011. *Giải pháp nâng cao kỹ năng mềm cho sinh viên khối kinh tế và quản trị kinh doanh Việt Nam những năm gần đây*.